

Plan van aanpak budgetproblematiek werk en inkomen

Aanvullende actie op maatregelen betreffende het budget 'Werk en Inkomen

I Inleiding

Personen die niet genoeg inkomen of vermogen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien kunnen een uitkering aanvragen op grond van de Participatiewet. De afdeling werk en inkomen neemt de aanvragen in en beoordeelt deze op grond van wetgeving of de aanvrager in aanmerking komt voor de uitkering. Wanneer de aanvraag wordt ingewilligd gaat de afdeling werk en inkomen over tot betaling van de uitkering.

Het ministerie van SZW stelt jaarlijks een voorlopig budget (BUIG) beschikbaar voor het betalen van de uitkeringen op grond van de Participatiewet. Het voorlopig budget dat gemeente Doetinchem ontvangt, is onvoldoende om de uitkeringen mee te kunnen betalen. De eerste prognose die mede gebaseerd is op de feitelijke betaling van de uitkeringen laat eind 2015 een tekort zien ter hoogte van circa €2,6 miljoen. Dit is voor een groot deel te wijten aan de beduidend hogere instroom in de bijstand. Maar ook de uitstroom is lager dan verwacht.

Gemeenten kunnen onder voorwaarden gecompenseerd worden voor grote tekorten. In voorgaande jaren kon hiervoor een incidentele of meerjarige aanvullende uitkering worden aangevraagd. Deze regeling is sinds 2015 omgevormd tot één integraal vangnet. In dit invoeringsjaar wordt volstaan met een eenvoudig vangnet waardoor gemeenten niet belemmerd worden in een goede invoering van de Participatiewet. Wij verwijzen u naar de bijlage voor een uitgebreide toelichting op de vangnetregeling.

In dit plan worden maatregelen genoemd die betrekking op drie belangrijke beleidsterreinen:

- Instroombeperking
- Uitstroombevordering
- Handhaving

De maatregelen zullen moeten leiden tot een positieve beïnvloeding van het BUIG budget. De in dit plan genoemde maatregelen hebben het "in zich" om een besparing te realiseren. Dit is echter geen garantie. Per maatregel is het besparingspotentieel weergegeven.

Met dit plan wordt de gemeenteraad actief geïnformeerd over de dienstverlening van de afdeling werk en inkomen. Tegelijkertijd vraagt het college de gemeenteraad haar opvattingen ten aanzien van de maatregelen kenbaar te maken. De opvattingen van de gemeenteraad, een document waaruit dit blijkt, is een belangrijk onderdeel voor een eventueel (succesvol) beroep op de vangnetregeling medio 2016.

2 Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	2
2	Inhoudsopgave	3
3	(tekort) Budget Participatiewet.....	4
3.1	Wat is de omvang van het tekort.....	4
3.2	Globale analyse van de tekorten.....	4
3.3	Taakstelling vergunninghouders.....	6
3.4	Eerdere financiële resultaten van de uitvoering WWB.....	7
3.5	Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren	8
4	Maatregelen	9
4.1	Instroombeperking	9
4.2	Uitstroombevordering.....	10
4.3	Handhaving.....	13
5	Resultaten en verantwoording.....	14
5.1	Verantwoording	14
	Bijlage: Vangnetregeling.....	15
	Voorwaarden voor het recht op vangnetuitkering 2015.....	15

3 Budget Participatiewet

We hebben eerder kunnen lezen dat de budgetten jaarlijks beschikbaar worden gesteld door het ministerie. In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de omvang van het tekort.

3.1 Wat is de omvang van het tekort

De eerste prognose, gebaseerd op de feitelijke betalingen in januari 2015, laat een uitkeringslast zien van € 16.515.067,--. Ten opzichte van het beschikbaar BUIG-budget van € 13.634.240.

Budget	€ 13.634.240,--
Uitgaven	€ 16.515.067,--
Tekort	€ 2.596.000,--

Het verwachte tekort zal naar schatting 2,6 miljoen bedragen. De budgetten worden later in dit jaar "nader" voorlopig gebudgetteerd. Dat betekent dat een bijstelling mogelijk is. Tot die tijd dienen we rekening te houden met de omvang zoals hier gepresenteerd.

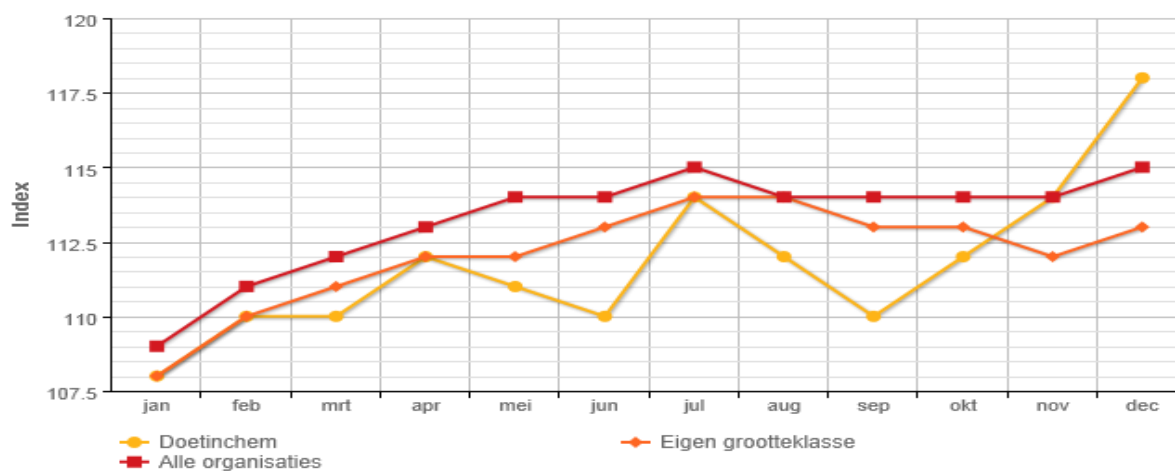
3.2 Globale analyse van de tekorten

De gemeenten in Nederland monitoren gezamenlijk de instroom, de uitstroom en de bestandsontwikkeling. De cijfers worden centraal verzameld door het CBS. De afdeling werk & inkomen en veel andere gemeenten monitoren gezamenlijk ook nog de bestandsontwikkeling door het invullen van de benchmark van Divosa.

De bijstandsontwikkeling in Nederland loopt vrijwel gelijk op. De afdeling W&I laat een iets negatievere ontwikkeling van het bestand zien dan landelijk (figuur 3.1). De eerste negen maanden van het jaar 2014 was de instroom gelijk of lager dan landelijk. Vanaf eind oktober 2014 is er een stijging die aanzienlijk groter is dan landelijk.

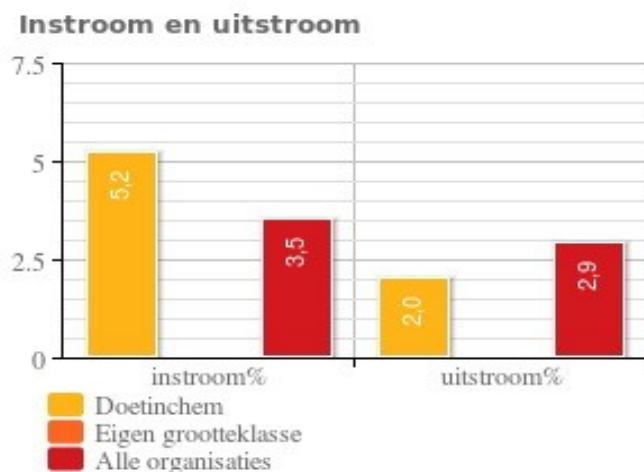
Figuur 3.1

Grafiek Volume BUIG (index januari 2013 = 100)

Aan het eind van het jaar 2014 is vast komen te staan dat de instroom gemiddeld hoger is dan landelijk en de uitstroom lager is dan landelijk.

Figuur 3.2

Doetinchem heeft ten opzichte van de andere gemeenten in de Achterhoek te maken met een grotere stijging in aantallen van het bestand in de eerste drie kwartalen van 2014. De percentuele stijging in de eerste drie kwartalen van 2014 wijkt 2% negatief af van het landelijke percentage. Aan het eind van 2014 is de afwijking van het landelijk gemiddelde opgelopen tot 3% (tabel 3.3).

Tabel 3.3 Bestandsontwikkeling WWB (levensonderhoud <65 jaar)

Gemeente	December 2013	September 2014	Toename absoluut	Toename percentueel	December 2014
Aalten	300	290	-10	-3%	nbn
Berkelland	460	470	10	2%	nbn
Bronckhorst	240	270	30	13%	nbn
Doetinchem	1060	1110	50	5%	8%
Montferland	530	570	30	8%	nbn
Oost Gelre	280	280	0	0%	nbn
Oude IJsselstreek	590	640	50	8%	nbn
Winterswijk	580	590	10	2%	nbn
Landelijk	398810	411450	12640	3%	5%

Een belangrijke indicatie voor de toenemende instroom is het eerste klantcontact. Dit wordt ook wel intakes genoemd. In 2012 waren er 577 intakes. In 2013 en 2014 bedroeg dit aantal 720. Dit is een stijging van 25%. De eerste twee maanden van 2015 laten nog een verdere stijging zien. Indien de aantallen de rest van het jaar doorzetten dan komen we uit op een 750 intakes.

Instroom naar soort

De instroom is de laatste jaren aan veranderingen onderhevig. De drie belangrijkste redenen van instroom zijn in onderstaande tabel 3.1 weergegeven over de jaren 2012, 2013 en 2014.

Tabel 3.1

Jaar	Einde relatie	Verhuizing	Einde WW	Totaal
2012	37 (11%)	58 (18%)	64 (20%)	325
2013	80 (17%)	75 (17%)	83 (19%)	448
2014	44 (10%)	93 (21%)	89 (20%)	445
2015 tot 13/3	3 (6%)	12 (26%)	13 (28%)	45

Veel mensen stromen in de bijstand in Doetinchem door verhuizing naar Doetinchem. Ook zien we veel instroom door beëindiging van de relatie (leefsituatie). In 2014 was het saldo instroom- uitstroom door verhuizing zelfs 52 mensen negatief. Dit betekent dat er 52 mensen meer instromen door verhuizing dan er uitstromen door verhuizing uit Doetinchem. In 2012 bedroeg dit 23, in 2013 ging dit verder omhoog naar 40. We zien hier een stijgende trend.

3.3 Taakstelling vergunninghouders

Asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen (vergunninghouders) verhuizen naar een eigen woonruimte. Gemeenten hebben de taak om vergunninghouders te huisvesten. Elk half jaar krijgen gemeenten door het Rijk een taakstelling opgelegd voor het aantal te huisvesten vergunninghouders. Op basis daarvan koppelt het COA de vergunninghouder aan een gemeente en de gemeente zoekt vervolgens passende woonruimte.

Hieronder treft u een overzicht van de aan de gemeente Doetinchem opgelegde taakstelling over de afgelopen jaren. Hieruit blijkt een forse toename die zich ook (en met name) in 2016 voortzet. Over tijdvak 2015-II moeten er landelijk 14.900 personen gehuisvest worden. De prognose voor 2016- I is een verhoging van bijna 35% naar 20.000 vergunninghouders.

Jaar	Taakstelling 1	Taakstelling 2	Totaal
2009	13	13	26
2010	16	18	34
2011	16	17	33
2012	10	5	15
2013	15	22	37
2014	22	22 (+ 9) ¹	53
2015	47	50	97

¹ Hier heeft een extra ophoging plaatsgevonden.

Uitstroom

De gemeente Doetinchem scoort de helft lager dan vergelijkbare gemeenten met de uitstroomreden naar werk. Dit is duidelijk terug te zien in de onderstaande diagrammen. Voor een groot deel kan het plaats vinden binnen de context van de verslechterde economische omstandigheden.

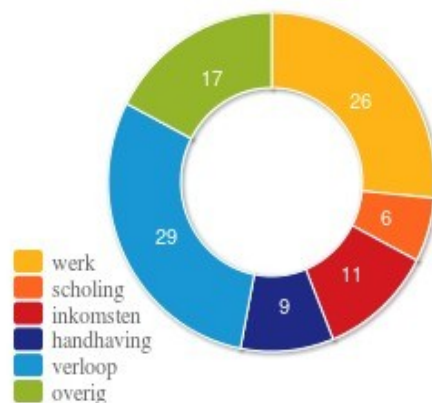
Diagram 4.1.

Uitstroomredenen Doetinchem

Diagram 4.2

Uitstroomredenen Eigen grootteklasse

3.4 Eerdere financiële resultaten van de uitvoering WWB

Hieronder zijn de financiële resultaten inzichtelijk gemaakt bij de uitvoering van de WWB, gerekend vanaf 2006. We hebben het hier over specifiek het inkomensdeel.

U kunt zich voorstellen dat met betrekking tot 2015 de budgetten voorlopig zijn en de uitgaven geprognosticeerd.

Jaar	Toegekend	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat
2006	€ 11.657.335	€ 11.967.509	€ 556.508	€ 246.335
2007	€ 10.328.161	€ 10.151.477	€ 533.584	€ 710.268
2008	€ 9.908.162	€ 9.734.745	€ 459.476	€ 632.893
2009	€ 9.710.826	€ 10.654.287	€ 480.687	€ -426.774
2010	€ 9.546.884	€ 13.634.992	€ 364.931	€ -3.723.177
2011	€ 10.605.808	€ 13.410.403	€ 317.055	€ -2.487.540
2012	€ 13.392.061	€ 13.862.833	€ 277.437	€ -193.335
2013	€ 14.331.122	€ 14.752.170	€ 359.103	€ -61.945
2014	€ 15.125.133	€ 16.038.194	€ 405.254	€ -507.807
2015	€ 13.634.240	€ 16.515.067	€ 284.048	€ -2.596.779

Conclusie

Vanaf 2011 zien we dat de uitgaven sterk zijn toegenomen. In 2015 bedraagt het voorlopig budget circa 1,5 miljoen minder dan in 2014.

3.5 Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren

Op dit moment is het niet gemakkelijk om hier uitspraken over te doen. De voorlopige budgetten zijn in het najaar van 2014 bekend gemaakt. Vervolgens vindt medio mei 2015 een nader voorlopig budget plaats. Het voorlopig budget met betrekking 2016 is naar verwachting € 13.934.000. Dit is gebaseerd op de huidige inzichten van het huidige verdeelmodel. Dit verdeelmodel is momenteel sterk in ontwikkeling en wordt zeer waarschijnlijk aangepast. In november 2015 wordt het definitief budget met betrekking tot 2015 bekend gemaakt. Ook wordt dan het voorlopig budget 2016 bekend gemaakt.

4 Maatregelen

In de huidige conjunctuur zien we naast een achterblijvende uitstroom ook een toename van personen die beroep doen op een inkomensvoorziening. We hebben in het hoofdstuk hiervoor gezien dat de budgetten waar de uitkeringen mee betaald worden verder onder druk komen te staan.

In dit hoofdstuk benoemen we recentelijk ingezette maatregelen waarvan de effecten nog niet zichtbaar zijn. En daarnaast kondigen we nieuwe maatregelen aan die moeten leiden tot

- Instroombeperking;
- Uitstroombevordering, en;
- versterking van de handhaving

De inspanningen die in dit hoofdstuk worden benoemd zijn complementair aan het reeds staand beleid. In enkele gevallen benoemen we een intensivering van een bepaalde werkwijze maar in de meeste gevallen gaat het om nieuwe maatregelen. Wij voorzien tot slot een financieel effect per maatregel. Deze maatregelen hebben het “in zich” om een bepaald financieel effect te bereiken en geven dit weer bij het besparingspotentieel.

4.1 Instroombeperking

Het voorkomen dat mensen afhankelijk worden van een uitkering wordt is voor veel gemeenten een speerpunt in het gevoerd beleid. Ook wij geven daar op allerlei manieren uitvoering aan. De aanvraagprocedure is momenteel sterk in ontwikkeling. Toch denken wij dat we door de inzet van extra maatregelen nog meer kunnen voorkomen dat mensen een beroep op een gemeentelijke uitkering moeten doen. In de uitvoering organiseren we deze preventieve aanpak door vroegtijdig het gesprek aan te gaan. Door vroegtijdige signalering zijn we in staat om de voor burger noodzakelijke dienstverlening te verlenen. Het gaat hierbij om informatievoorziening.

Screening op arbeidsmogelijkheden bij eerste aanmelding voor inkomen

1. Er melden zich veel meer inwoners voor een uitkering dan er daadwerkelijk voor een uitkering in aanmerking komen. Allereerst vindt er een screening plaats op de drempel van het Werkplein die voorkomt dat een inwoner ten onrechte een inkomensvoorziening ontvangt. Als een inwoner mogelijk in aanmerking zal komen voor een uitkering en arbeidsvermogen lijkt te hebben, geleiden wij die meteen door naar een voorlichting. Tijdens de voorlichting wordt er onder andere uitgelegd wat de inwoner kan doen om werk te vinden. De arbeidsbemiddelaars van het Werkgeversservicepunt zijn betrokken bij de voorlichting. Hierdoor zijn zij in staat om de kansen op de arbeidsmarkt in te schatten. Met deze actie beperken we de instroom in de bijstand door preventieve voorlichting en advisering richting werk.

Ketensamenwerking: UWV-groepstraining voor mensen met aflopende WW

2. In samenwerking met het UWV brengt de afdeling werk en inkomen personen in beeld met een lopende WW uitkering waarvan de inschatting is dat zij zich binnen een periode van 3 maanden melden voor een uitkering. Deze groep personen met een WW uitkering wordt uiterlijk 2 maanden voor aanvang van de mogelijke meldingsdatum PW uitkering uitgenodigd voor een verplichte workshop. Tijdens de workshop wordt aandacht besteed aan de Participatiewet en het daarop gebaseerd beleid, de daarbij horende verplichtingen en het begrip algemeen geaccepteerde arbeid. De workshop heeft als doel WW klanten

goed te informeren en maximaal te stimuleren om nog voor het einde van de WW uitkering te voorzien in eigen inkomen.

Potentieel nieuwe instroom in onze gemeente tijdig informeren en vroegtijdig ondersteunen

3. De afdeling werk en inkomen vindt het belangrijk dat nieuwe inwoners die aangewezen zijn op de dienstverlening goed worden geïnformeerd. Deze informatievoorziening naar deze personen maakt een vroegtijdige inschakeling van andere hulp-en dienstverleners mogelijk. Daarnaast zorgt het informatieve gesprek ervoor dat de nieuwe inwoners nog voor zij daadwerkelijk beroep hoeven te doen op een inkomensvoorziening weten aan welke verwachtingen zij moeten voldoen in de voor hen nieuwe regio. Deze aanpak voorkomt tevens dat personen die geen binding hebben met deze regio zich ergens anders vestigen. De mogelijkheden hiervoor zijn we momenteel aan het onderzoeken.

Resultaten

In de tabel hieronder wordt weergegeven tot welke resultaten de hiervoor genoemde maatregelen zullen leiden op het gebied van instroom. We hebben het hier over de resultaten als gevolg van specifiek de hier genoemde maatregelen en uitgezonderd het overig reeds staand beleid. We gaan er vanuit dat de maatregelen zullen leiden tot bestandsafname. Tot slot hebben we in de tabel de bestandsafname omgerekend naar de financiële effecten op de budgetten. Dit resulteert in de hieronder gepresenteerde besparingspotentieel.

Maatregel	2015	2016
Screening bij eerste aanmelding voor WWB	15	15
Ketensamenwerking	15	15
Potentieel nieuwe instroom in onze gemeente	15	15
Totaal	45	45
Totaal besparingspotentieel ²	€292.500 ³	€ 585.000 ⁴

4.2 Uitstroombevordering

Ten aanzien van uitstroom naar regulier werk kenden gemeenten over het algemeen een dienstverlening die zich vooral richtte op de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. Met de komst van Participatiewet is op dat vlak een uitbreiding gerealiseerd in de ondersteuning naar werk voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. In de sfeer van de Participatiewet zijn er ook akkoorden gesloten die bijdragen aan de ondersteuning naar werk voor bepaalde doelgroepen. Een belangrijk voorbeeld is het sociaal akkoord ten aanzien van de banenafspraken.

In het Werkbedrijf treffen overheden, werknemers en- werkgeversorganisaties en maken onder andere afspraken over het creëren van extra banen voor mensen uit de doelgroep van de baanafpraak. Het Werkbedrijf kan daarnaast een belangrijke coördinerende rol spelen in de dienstverlening voor andere doelgroepen die ondersteuning nodig hebben van gemeenten en partners in de keten bij het vinden van werk.

² Een uitkering komt gemiddeld genomen € 13.000,-- per jaar ten laste van het BUIG budget.

³ Hier zijn we uitgegaan van €6.500,--aangezien het effect ongeveer 6 maanden zal zijn in 2015

⁴ Dit effect zal gedurende het gehele jaar zijn en derhalve gaan we uit van € 13.000,--

Een andere belangrijke ontwikkeling is de werkgeversdienstverlening in de Achterhoek. De afgelopen tijd hebben de gemeenten, het UWV en de SW bedrijven in de Achterhoek gewerkt aan stroomlijnen van de werkgeversdienstverlening gericht op het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt voor hun doelgroepen. De gemeenten in de Achterhoek hebben ervoor gekozen om samen met de andere ketenpartners een uniforme werkgeversbenadering uit te werken. Hiertoe zijn ook de instrumenten die gemeenten kunnen inzetten begin dit jaar grotendeels al geharmoniseerd.

De hierboven genoemde ontwikkelingen die op verschillende niveaus plaatsvinden zijn ondersteunend en faciliterend bij de bemiddeling van de individuele kandidaat naar een werkgever. De hieronder genoemde maatregelen vinden weliswaar lokaal plaats maar hebben een sterk (sub)regionaal karakter. Derhalve vindt afstemming plaats met (keten)partners over deze activiteiten.

Samenwerking met Wedeo en UWV ten aanzien van de doelgroep loonkostensubsidie

1. In de Participatiewet is bepaald dat als een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en een werkgever voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met die persoon, het college de loonwaarde van die persoon vaststelt. Ten aanzien van de loonwaardemeting heeft werk en inkomen, conform de regionale afspraken, werkafspraken gemaakt met Wedeo en UWV. De loonkostensubsidie in deze vorm is een nieuw instrument. Met deze loonkostensubsidie wordt beoogd een bredere doelgroep te ondersteunen bij het vinden van werk. Breder dan gemeenten (sociale diensten) tot nu toe in staat waren om te ondersteunen naar werk. De (kortdurende) loonkostensubsidie die we vóór de Participatiewet kennen werd gebruikt voor personen die in staat waren om het wettelijk minimumloon te verdienen en of een korte afstand tot de arbeidsmarkt hadden. We constateren dat deze dienstverlening wordt geboden in het WESP en deze expertise reeds aanwezig is. De expertise om personen die een grote afstand tot de arbeidsmarkt te bemiddelen is georganiseerd bij Wedeo en het UWV. Het werkgeversnetwerk van deze 2 organisaties is afgestemd op deze doelgroep. De afdeling werk en inkomen wil deze expertise optimaal benutten. Beiden (keten)-partner is derhalve opdracht gegeven om in totaal 50 personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te bemiddelen.

Pilots om mensen te Activeren naar arbeid bij een verminderde loonwaarde

2. Voor onze klanten met een iets grotere afstand tot de arbeidsmarkt, zetten wij begeleiding in bij een werkgever, een collega gemeente of een stichting. Hiervoor zijn wij drie pilots gestart. Deze doelgroep is niet direct bemiddelbaar, maar heeft wel arbeidsmogelijkheden. Middels de pilots wordt er een werkplek gerealiseerd. Klanten krijgen werkervaring, werkritme en begeleiding naar de arbeidsmarkt. Door de werknemersvaardigheden in kaart te brengen, te ontwikkelen en te behouden, is de klant in beeld wat weer ten goede komt aan de bemiddeling (de "match") naar een werkgever. Centraal in deze werkwijze staat activering en begeleiding en niet de werkzaamheden.

Multidisciplinaire teams vinden innovatieve manieren om mensen vanuit de bijstand naar werk te begeleiden

3. De medewerkers van de afdeling werk en inkomen hebben elk een eigen deskundigheid. Iedere medewerker levert vanuit de aard van zijn of haar functie een waardevolle bijdrage aan de doelstellingen van de afdeling. De afdeling werk en inkomen is ervan overtuigd dat de kennis toeneemt bij een bundeling van de afzonderlijke disciplines. Wij verwachten op

deze manier uitstroom van onze klanten te realiseren. In multidisciplinaire teams activeren, trainen, ontzorgen en adviseren wij onze klanten naar de verschillende mogelijkheden om de arbeidsmarkt te benaderen. Alle kennis, vaardigheden en creativiteit van onze medewerkers zetten we daarbij in.

Financiële bonus voor personen die uitstromen naar werk.

4. Het beschikbaar stellen van een bonus aan kandidaten ter hoogte van € 1500,-. De betaling wordt gekoppeld aan de duur van het dienstverband. Een verdere uitwerking vindt momenteel plaats. De ervaring van andere gemeenten leert dat een directe financiële prikkel bij de burger een belangrijke motiverende werking uitgaat.

Deeltijdwerk - urenuitbreiding

5. Personen zijn niet altijd volledig afhankelijk van een inkomensvoorziening. Via deeltijdwerk is men naar rato afhankelijk van een uitkering. Deze personen bereiken daarom niet altijd een uitkeringsonafhankelijke positie. Met de werkgevers gaan wij het aan gesprek om de uren van deze specifieke doelgroep uit te breiden. In sommige gevallen gaat het om een relatief klein aantal uren meer waardoor het totale gezinsinkomen hoger uitkomt dan de voor hen van toepassing zijnde uitkeringsnorm.

Resultaten

In de tabel hieronder wordt weergegeven tot welke resultaten de hiervoor genoemde maatregelen zullen leiden op het gebied van uitstroombevordering. We hebben het hier over de resultaten als gevolg van specifiek de hier genoemde maatregelen en uitgezonderd het overig reeds staand beleid. We gaan er vanuit dat de maatregelen zullen leiden tot bestandsafname. Tot slot hebben we in de tabel de bestandsafname omgerekend naar de financiële effecten op de budgetten. Dit resulteert in de hieronder gepresenteerde besparingspotentieel.

Maatregel	2015	2016
<i>Samenwerking met Wedeo en UWV ten aanzien van de doelgroep loonkostensubsidie</i>	50	50
<i>Activeren naar arbeid bij een verminderde loonwaarde</i>	10	15
<i>Activering van de doelgroep</i>	30	45
<i>Financiële bonus voor personen die uitstromen naar werk.</i>	10	10
<i>Deeltijdwerk – urenuitbreiding</i>	40	50
<i>Totaal</i>	140	170
<i>Totaal besparingspotentieel</i>	€ 910.000	€ 2.210.000

4.3 Handhaving

Doel van handhaving is het voorkomen dat mensen frauderen. We werken met verschillende partijen aan fraudealertheid zodat we tijdig fraudesignalen kunnen onderzoeken. Deze samenwerking intensiveren en breiden we eventueel uit.

Uitbreiding personeel

1. De gemeente Doetinchem kent een succesvol handhavingsbeleid. Toch zien wij aanleiding om dit beleid verder te intensiveren. We constateren een toename van de anonieme meldingen die we ontvangen. Deze meldingen verdienen doorgaans een goed onderzoek. De afdeling werk en inkomen is met de huidige personele bezetting op het terrein van handhaving onvoldoende in staat om alle (fraude)signalen op een goede wijze te onderzoeken. Om deze reden vergroten wij de personele capaciteit op dit vlak.

Handhaving op re-integratie

2. Personen die een uitkering ontvangen zijn niet altijd gemotiveerd om deel te nemen aan de door de afdeling werk en inkomen geboden ondersteuning naar werk. De controle op het niet of in onvoldoende mate naleven van de opgelegde re-integratieverplichtingen willen we intensiveren. Deze maatregel leidt tot een actieve houding van de persoon met een uitkering, waardoor de uitstroom naar werk soepeler kan verlopen.

Resultaten

In de tabel hieronder wordt weergegeven tot welke resultaten de hiervoor genoemde maatregelen zullen leiden op het gebied van handhaving. We hebben het hier over de resultaten als gevolg van specifiek de hier genoemde maatregelen en uitgezonderd het overig reeds staand beleid. We gaan er vanuit dat de maatregelen zullen leiden tot bestandsafname. Tot slot hebben we in de tabel de bestandsafname omgerekend naar de financiële effecten op de budgetten. Dit resulteert in de hieronder gepresenteerde besparingspotentieel.

Maatregel	2015	2016
<i>Extra personele ondersteuning</i>	30	45
<i>Handhaving op re-integratie</i>	5	10
<i>Totaal</i>	35	55
<i>Totaal besparingspotentieel</i>	€234.000	€ 715.000

Conclusie

Bij de berekening van het besparingspotentieel zijn we uitgegaan van het budget welke ten laste komt van het BUIG budget ten opzichte van ongewijzigd beleid. De totale omvang van het besparingspotentieel in 2015 bedraagt € 1.436.500.

Herberekening op basis van het besparingspotentieel:

Begroot tekort € 2.596.000
Financiële effecten v.d. maatregelen € 1.436.500

Tekort € 1.159.500
Extra middelen gemeenteraad € 900.000

Totaal tekort € 259.500

5 Resultaten en verantwoording

In dit plan zijn maatregelen opgenomen die moeten leiden tot een tekortreductie. De verwachting is dat de resultaten vooral in de combinatie van de maatregelen tot de effecten zullen leiden. De precieze effecten laten zich niet altijd even gemakkelijk meten. Het gaat er uiteindelijk om hoeveel bijstand verleend is en de totale uitgaven ten laste van het BUIG budget.

De afdeling geeft op verschillende manieren uitvoering aan de monitoring. Via daarvoor opgestelde formats beoordelen en evalueren wij onze samenwerkingsvormen met partijen. Op een identieke wijze en voorafgestelde doelen maken wij de resultaten inzichtelijk. De resultaten worden maandelijks in het overleg met het management besproken.

De afdeling wordt daarnaast breed geïnformeerd tijdens de afdelingsbijeenkomsten die 6-wekelijks plaatsvinden. Deze bijeenkomsten zijn tegelijkertijd een goed moment om de gezamenlijke doelstellingen opnieuw te onderstrepen.

Voor de monitoring van de voortgang van het plan van aanpak maakt de afdeling gebruik van de PDCA-cyclus. Dit betekent, dat we onze plannen (P) uitvoeren (D), de effecten monitoren en evalueren (C) en indien nodig de plannen bijstellen (A). Dit leidt tot voortdurende verbetering en optimale doelrealisatie.

5.1 Verantwoording

In de verantwoording van de behaalde resultaten sluiten wij vanzelfsprekend aan bij de reguliere planning en control-cyclus. Aanvullend daarop past het daarnaast dat de gemeenteraad geïnformeerd. Halfjaarlijks wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang en een stand van zaken met betrekking tot de budgetten en de resultaten op dat moment.

Bijlage: Vangnetregeling

Per 1 januari 2015 is niet alleen de Participatiewet in werking getreden maar ook een nieuw verdeelmodel voor de gebundelde uitkering op grond van die wet, het zogeheten multiniveaumodel. Het oude verdeelmodel is ingetrokken, waarmee de aanspraken op incidentele en meerjarige aanvullende uitkering (IAU en MAU) slechts tot en met het uitvoeringsjaar 2014 aan de orde kunnen zijn. MAU-uitkeringen kunnen vanaf 2015 niet meer worden aangevraagd.

Onder voorwaarden kunnen gemeenten gecompenseerd worden voor grote tekorten. Hiervoor is één integraal vangnet ingevoerd, waarbij 2015 geldt als invoeringsjaar. In dit invoeringsjaar wordt volstaan met een eenvoudig vangnet, waardoor gemeenten niet belemmerd worden in een goede (voorbereiding op de) invoering van de Participatiewet en tevens ruimte ontstaat om op zorgvuldige wijze te werken aan de meer definitieve vormgeving van het nieuwe vangnet vanaf 2016.

De vangnetuitkering biedt gemeenten financiële compensatie voor grote tekorten op het budget als bedoeld in artikel 69 van de Participatiewet. Om aanspraak te kunnen maken op de vangnetuitkering 2015 dient de gemeente aan een beperkt aantal voorwaarden te voldoen. De onafhankelijke Toetsingscommissie aanvullende uitkeringen Participatiewet beoordeelt of een verzoekende gemeente aan alle geldende procedurele en inhoudelijke voorwaarden voldoet, om vervolgens de minister van SZW te adviseren over de te nemen beslissing. De minister neemt in beginsel het advies van de commissie over.

Om aanspraak te kunnen maken op een vangnetuitkering dient de gemeente aan een beperkt aantal voorwaarden te voldoen. De voorwaarden gelden in beginsel voor alle gemeenten, ongeacht de gemeentegrootteklasse waartoe zij behoren en ongeacht of de gemeente de wet zelfstandig uitvoert of de uitvoering heeft ondergebracht in een samenwerkingsverband met een openbaar lichaam.

Voorwaarden voor het recht op vangnetuitkering 2015

Om met succes een beroep op een vangnetuitkering over 2015 te doen, gelden de volgende voorwaarden:

1. Het verzoek moet uiterlijk op maandag 15 augustus 2016 digitaal, per e-mail, zijn ontvangen door de Toetsingscommissie aanvullende uitkeringen Participatiewet. Verzoeken die na 15 augustus 2016 worden niet in behandeling genomen
2. Bij het verzoek dient het college de volgende documenten te voegen:
 - a. een globale analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort, mede in het kader van de inwerkingtreding van de Participatiewet en de eerdere financiële resultaten van de uitvoering van de WWB, en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren;
 - b. een brief, of vergelijkbaar document, waarmee het college de raad heeft geïnformeerd over zijn analyse en de maatregelen die worden genomen dan wel worden overwogen om tot tekortreductie te komen;
 - c. een document waaruit de opvattingen van de gemeenteraad hieromtrent blijken;
 - d. een overzicht wat de gemeente in 2015 feitelijk heeft gedaan om het tekort het hoofd te bieden en hoe zij het effect daarvan kwalificeert.
3. Het verzoek moet worden ingediend onder gebruikmaking van een formulier dat door de minister elektronisch, via deze website, beschikbaar wordt gesteld.

4. Het tekort op het PW-budget bedraagt meer dan 10%, op basis van de netto lasten, dat wil zeggen het verschil tussen de bestedingen en de baten op titel van de in artikel 69 PW genoemde wetten en kosten en de baten op titel van de reeds ingetrokken WWIK.
5. Bij wijze van uitzondering bedraagt het eigen risico voor gemeenten wier MAU-uitkering per 1 januari 2015 voortijdig is beëindigd geen 10%, maar een percentage dat gelijk is aan de voor hen vastgestelde eigen bijdrage in het kader van de MAU (2,5%, 5% dan wel 7,5%).

De Staatssecretaris heeft in haar brief van 24 februari 2015 ervoor gekozen de grens van de eigen bijdrage op minder dan 10% vast te stellen. We lezen daar het volgende over:

Uitgaande van deze voorwaarden en in lijn met het verzoek van de VNG, zal ik een wijziging van het Besluit PW voorbereiden, waarmee de vangnetuitkering trapsgewijs wordt opgebouwd, met voor elke trede een afzonderlijk eigen risico:

1. de eerste trede heeft betrekking op het tekort dat 7,5% of minder bedraagt van het aan de individuele gemeente toegekende budget; voor dit deel van het tekort wordt niet gecompenseerd vanuit de vangnetuitkering, en bedraagt het eigen risico 100%;
2. de tweede trede heeft betrekking op het tekort dat meer bedraagt dan 7,5% van het aan de individuele gemeente toegekende budget, met een maximum van 12,5%; voor dit deel van het tekort wordt de helft gecompenseerd vanuit de vangnetuitkering, en bedraagt het eigen risico 50%;
3. de derde trede heeft betrekking op het tekort dat meer bedraagt dan 12,5% van het aan de individuele gemeente toegekende budget; voor dit deel van het tekort wordt volledig gecompenseerd vanuit de vangnetuitkering, en bedraagt het eigen risico 0%.